Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Jaarstukken 2021

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Sandra Emsbroek
Kenmerk	9954687
Vergaderdatum Raad	16 juni 2022
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen

2. Het jaarrekeningresultaat 2021 van 54,6 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2021.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen ‘Investeringsstaten 2021’ en ‘Risicomodel Jaarstukken 2021’ op grond van artikel 55 lid 1, artikel 86 lid 2 en artikel 25 lid 2 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 10 lid 2 onder b en g Wet Openbaarheid van bestuur. De raad wordt separaat gevraagd deze geheimhouding op grond van artikel 25 lid 3 Gemeentewet in de eerstvolgende raadvergadering te bekrachtigen.

In de investeringsstaten staan gespecificeerde bedragen voor investeringen voor de diverse programma’s. Openbaarheid van de bedragen kan bij lopende en nieuwe aanbestedingen het gemeentelijke financiële belang schaden en kan leiden tot onevenredige benadeling van de Gemeente dan wel bevoordeling van derden.
In het risicomodel staan risico’s / bedragen waarvan openbaarheid het gemeentelijke financiële belang kan schaden en kan leiden tot onevenredige benadeling van de Gemeente dan wel bevoordeling van derden.

Samenvatting

Het college legt aan de raad over ieder begrotingsjaar verantwoording af over het door hen gevoerde bestuur door middel van het overleggen van de Jaarstukken.
Met dit voorstel stelt u de Jaarstukken 2021 vast en verleent u het college décharge voor het gevoerde beleid en besluit u het resultaat 2021 toe te voegen aan de algemene reserve en te betrekken bij de resultaatbestemming 2021. Na vaststelling van deze stukken sturen wij deze naar de Provincie.

Context

Aanleiding

De Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In de Jaarstukken laat de gemeente zien wat in 2021 is bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.

Alle extra detailinformatie, zoals onder andere per programma een financieel overzicht per doelstelling of de oorsprong en de toelichting van de indicatoren, is niet opgenomen in de pdf-versie, maar is terug te vinden in de onlineversie van de Jaarstukken.

De jaarrekening 2021 wordt gecontroleerd door accountant Deloitte. De controle bevindt zich op het moment van vaststellen van de jaarstukken 2021 in de afrondende fase. De door hen voorgestelde correcties zijn verwerkt in deze jaarrekening. De controleverklaring en het rapport van bevindingen zijn momenteel nog niet aanwezig. Deze zullen wel aanwezig zijn bij de vaststelling van de Jaarstukken, volgens planning op 16 juni 2022. Ook zullen deze worden toegelicht door de accountant in de adviescommissie Controle en Financiën op 2 juni 2022.

Na besluitvorming over de Jaarrekening vindt aparte besluitvorming over de resultaatbestemming plaats. Voor een deel van het resultaat 2021 geldt dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor het reeds bestemde doel omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan. In het raadsvoorstel Resultaatbestemming 2021 worden deze bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021 nader geduid.

Juridische context

De gemeenteraad is bevoegd de gemeentelijke Jaarstukken vast te stellen.
Provincies hebben de wettelijke taak om financieel toezicht te houden op gemeenten. De Jaarstukken dienen uiterlijk 15 juli a.s. bij de provincie te worden aangeleverd. Door het vaststellen van de jaarstukken 2021 in de raadsvergadering van 16 juni a.s. kan hieraan worden voldaan.

Beoogd effect

De functie van de jaarstukken is vooral gelegen in verantwoording, controle en décharge. Met het voorleggen van de jaarstukken en het geven van toelichtingen daarbij legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid.
De jaarstukken bieden de gemeenteraad de gelegenheid haar controlerende taak uit te voeren. De raad kan op grond van art. 199 Gemeentewet over gaan tot décharge van de leden van het college ten aanzien van het gevoerde financiële beleid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De Programmabegroting 2021 (vastgesteld op d.d.3 december 2020).
De Eerste Bestuursrapportage (vastgesteld op 8 juli 2021).
De Tweede Bestuursrapportage (vastgesteld op 11 november 2021).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De jaarstukken 2021 vast te stellen

Argumenten	
1.1	Met de Jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over de uitvoering van de programmabegroting 2021
	In de Programmabegroting 2021 staat wat de gemeente wilde bereiken in 2021 en wat de gemeente/het college daarvoor zou gaan doen met de bijbehorende financiële kaders. Tijdens het begrotingsjaar heeft het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de Eerste Bestuursrapportage 2021 en de Tweede Bestuursrapportage 2021. Ook is begroting 2021 is hierop aangepast. Met de Jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af en laat het zien wat de gemeente in 2021 heeft bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.
1.2	De vaststelling van de jaarstukken 2021 vindt tijdig plaats
	Door het vaststellen van de jaarstukken 2021 in de raadsvergadering van 16 juni a.s. wordt voldaan aan de regelgeving om deze stukken uiterlijk 15 juli a.s. bij de provincie aan te leveren.
1.3	De aangenomen moties over de jaarstukken zijn betrokken bij deze jaarstukken 2021
	Bij de raadvergadering over de jaarstukken 2020 8 juli 2021) zijn twee moties aangenomen over het overnemen van de aanbevelingen van de raadstoets Ondersteuning op Maat (M142) en Bereikbaarheid (M146). Hierin is onder meer aan het college opgedragen om de aanbevelingen zoals verwoord in deze raadstoetsen over te nemen en te verwerken in de P&C documenten. Ook heeft de wethouder financiën toegezegd om vanaf 2021 in de jaarstukken specifiek terug te komen op de eerdere aanbevelingen van de raadstoetsen in de programma's. In deze jaarstukken rapporteren wij daarom afzonderlijk over de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht en opvolging van de uitgevoerde raadstoetsen over de periode 2018-2021, voor zover nog niet afgerond. Bij deze jaarstukken willen we invulling geven aan de moties om de P&C documenten leesbaarder te maken. Speerpunt was om de teksten van de programmaverantwoordingen korter en beter leesbaar te maken. Daarbij helpt de opzet en gedetailleerdheid van de Begroting 2021 niet. Omdat de opzet van de begroting bepalend is voor de verantwoording, moeten de verantwoordingsteksten echter wel hierop aangesloten te blijven. Significante inkorting kan pas worden gerealiseerd als de programmaopzet wijzigt en als de begrotingsdoelen beknopter kunnen worden toegelicht. In totaliteit is het aantal pagina's in de programmaverantwoording met 25% gedaald ten opzichte van de programmaverantwoording 2020. Daarnaast zijn wat meer visualisaties, zoals grafieken, om de leesbaarheid van de stukken te vergroten.
Beslispunt	
2	Het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2021.
Argumenten	
2.1	Een deel van het resultaat 2021 bestaat uit posten waar een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan.

	Een aantal factoren, waar onder de toename van de beperkingen door de coronasituatie in het tweede half jaar 2021 en het ontbreken aan voldoende capaciteit, heeft ervoor gezorgd dat diverse projecten niet voldoende voortgang hebben kunnen hebben. Te denken valt hierbij aan de investeringsimpuls RSU, diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT/HRM projecten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2021. Deze projecten verschuiven naar 2022 waardoor deze budgetten alsnog noodzakelijk zijn.
Kanttekeningen/ Risico's	
2.1	Het resultaat over 2021 en de bestedings- en dekkingsvoorstellen is hoger dan verwacht
	In 2021 zijn stappen ondernomen om het verschil tussen begroting en realisatie te verkleinen. Dit heeft nog niet voldoende effect gehad. Hierdoor worden veel budgetten via de resultaatbestemming naar 2022 overgeheveld. Het risico is aanwezig dat een boeggolf ontstaat: het inhalen van projecten uit 2021 komt boven op de reeds bestaande ambities die moeten worden uitgevoerd in 2022. In 2022 zal daarom extra aandacht worden besteed aan de haalbaarheid van deze projecten te realiseren doelen en middelen. In de tweede bestuursrapportage 2022 zal hierover gerapporteerd worden.

Financiën

De jaarrekening 2021 sluiten we af met een positief saldo van 54,6 miljoen euro. Dit verschil wordt verklaard door een aantal oorzaken.
Niet alleen in 2020 maar ook in 2021 heeft de coronapandemie veel impact gehad op de samenleving en op de stad Utrecht. In de zomer, tijdens het opstellen van de tweede bestuursrapportage, waren alle signalen vrij positief. Dit verslechterde echter in het najaar en eindigde in een lockdown in december 2021.
Mede hierdoor zijn de ramingen bij de tweede bestuursrapportage toch te rooskleurig geweest en zijn diverse werkzaamheden en projecten vertraagd of hebben uiteindelijk toch geen doorgang gevonden. Ook het ontbreken aan voldoende capaciteit heeft ervoor gezorgd dat diverse projecten niet voldoende voortgang hebben kunnen hebben. Te denken valt hierbij aan de investeringsimpuls RSU, diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT/HRM projecten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2021.
Daarnaast zijn ook diverse financiële meevallers geweest in het tweede half jaar 2021. Zo is het resultaat op de erpachtconversies positiever uitgevallen dan in de tweede bestuursrapportage is geraamd, hebben we vanuit het Rijk meer geld ontvangen vanuit de september- en decembercirculaire en hebben we minder uitvoeringskosten gemaakt voor de TOZO en de TONK waarvoor we compensatie vanuit het Rijk hebben ontvangen (zie hiervoor de ook de toelichting bij Werk en Inkomen).
Een meer gedetailleerde toelichting over de baten en lasten per programma en de afwijkingen hierin is te vinden bij de Jaarrekening, onderdeel baten en lasten.

Voor een deel van het resultaat 2021 geldt dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor het reeds bestemde doel omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan. Om die reden wordt op dit resultaat per saldo 47,5 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische en beleidsrelevante) bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2021.
Bij de behandeling van de jaarstukken worden deze bestedings- en dekkingsvoorstellen in een separaat raadsvoorstel voorgelegd. Het resultaat 2021 ná de voorgestelde bestedings- en dekkingsvoorstellen komt uit op 7,1 miljoen euro.

Vervolg

Na vaststelling van de Jaarstukken 2021 zenden wij deze stukken naar de Provincie.

Participatie
Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
De Jaarstukken 2021 en de bewonersverantwoording zijn online gepubliceerd.

Niet-Referendabel
Het betreft een raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Jaarstukken 2021

Bijlagen informatief
- Bewonersverantwoording
- GEHEIM Investeringsstaten 2021
- GEHEIM Risicomodel Jaarstukken 2021